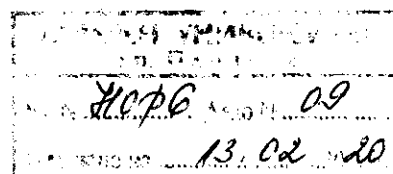

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: Организация и управление на производството (селско стопанство и подотрасли).

Автор на дисертационния труд: Руслан Великов Коларов – заложен докторант към Катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрния университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Стратегическо управление на предприятията от горския сектор“.

Рецензент: проф. д-к.л.в. Асен Иванов Конрев, Университет по хранителни технологии – Пловдив, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8 Икономика, научна специалност: Икономика и управление (по отрасли), определен за член на научното жури със Заповед №РД-16-32/16.01.2020 г. на Ректора на Аграрния университет – Пловдив.

1. Актуалност на проблема.

Актуалността и значимостта на темата са аргументирани в дисертацията сравнително добре. Убедително са представени проблемите, които създават различните видове собственост на горите, в резултат на което съществуващата институционална структура обективно не създава условия за подобряване на управлението на горското стопанство. Наред с това институционалните субекти не притежават необходимия капацитет за ефективно стратегическо управление.

Убедително е твърдението на докторанта, че държавата трябва да поеме основните функции при формулирането и провеждането на горска политика, осигуряваща стратегическо управление на сектора. Посочени са съществуващи проблеми за реализацията на тези функции – силна централизация на държавните стопанства, разделение на основни дейности, разиреенат дърводобив в малки и средни предприятия с лоша техника и квалифициран персонал.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на изследването е много ясно и до известна степен прагматично формулирана. Представените задачи са конкретни и в добра логическа последователност.

Добре са разграничени обекта и предмета на изследването. Приемам изследователската теза въпреки, че считам, че тя е доста скромно формулирана. Двете хипотези са добре формулирани, като органично произтичат от целта на цялото изследване.

3. Опагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е добре опагледен. В него се съдържат 23 фигури и 14 таблици. Венчки фигури и таблици са номерирани и правилно наименувани. В резултат на това се получава качествено и съдържателно опагледяване на изследването. В края на всяка глава по-важните резултати са представени в основни изводи. В края на дисертацията най-важните резултати са оформени в съдържателно заключение.

Представени са три групи приложения:

- отчет за разпределение на общата горска площ по видове на горите;

- отчет за добитата маса по видове собственост;
 - статистически анализ на изследвани връзки и зависимости.
- Не са посочени източниците на първите две групи предложения.

4. Обсъждане на резултатите и използваната литература.

В структурно отношение дисертацията е добре оформена, като първата глава е посветена на теорията на стратегическото управление, която правилно е свързана с обекта на изследване. На базата на задълбочен анализ се синтезират възгледите на редица автори, като се дефинира стратегическия мениджмънт, в това число основни понятия като „организация“, „стратегия“ и „стратег“.

Идентифицирани са сериозни проблеми, свързани с планирането на горския сектор. На тази база са определени основните задачи на планирането, като размера и разположението на горските предприятия, дейности свързани с горските насаждения, географското разположение на горите и изменчивостта на природата и пазарите.

Като се разглеждат подробно държавната политика, горското законодателство и институционалната структура на управление на горското стопанство в третия параграф на първа глава се изгражда надеждна концепция за изследване и усъвършенстване на стратегическото управление на горското стопанство. Открити са три етапа в развитието на горското стопанство на България и на неговата икономическа база, съпроводени с периодични промени в институционалната структура.

В началото на втората глава докторантът е формулирал методологията за анализ и оценка на управлението на горите. Добре е обосновано използването на значителен брой логически свързани в технологията на изследването методи, като съвкупност от статистически методи, методи за анализ на външната и вътрешната среда и методът за оценка на стратегическото управление чрез стратегическите карти на Робърт Каплан и Дейвид Нортън.

Във втората глава намирам добре съставен и обяснен анализ и оценка на политиката и моделите за развитие на горското стопанство в България:

- концепцията за стратегическо управление в горския сектор;
- стопанската дейност на предприятията от горския сектор.

Изводите направени от тях са добре аргументирани и звучат убедително.

Оценявам като добре обосновани предложените конкретни насоки и разкрити възможности за усъвършенстване на стратегическото управление на предприятията в горския сектор, представени в трета глава. Докторантът убедително доказва, че липсва баланс между икономическите интереси на бизнеса, опазването и съхраняването на горите за бъдещите поколения и социално-икономическото развитие на отделните региони, като твърди, че проблемите са преди всичко институционални и икономически.

В тази глава е направен интересен регресионен анализ, който доказва че връзката между общите приходи и количеството реализирана дървесина е почти функционална ($R = 0.938$). От друга страна няма връзка между приходи и инвестиции, което е много неблагоприятно. Направеният опит за прогнозиране е неуспешен, което при тези макроусловия би трябвало да се очаква.

С основни цели децентрализация и деполизация на управлението на предприятията в трета глава докторантът предлага нова институционална структура на управлението, която оценявам като успешен опит за промяна. Главните нови моменти са: отделянето на ДП от МЗХГ и прехвърлянето им на пряко подчинение към Националната агенция по горите;

създаване на местни съвети по горите по модела на МЩГ Високи Завадни Родопи.

За разработката на дисертацията са използвани 137 литературни източника, които се разпределят по следния начин:

- на кирилица – 89 източника;

на латиница – 39 източника;

- интернет адреси – 9 източника.

Докторантът е проучил добре съвременното състояние на проблема, за което свидетелства големият брой литературни източници от последните години, а така също и цитираните и използваните нормативни документи.

5. Приноси на дисертационния труд.

Приемам справката за приносите на дисертационния труд, представена в автореферата като ги разграничавам по следния начин:

Научни приноси

- Изведените дискуссионни проблеми и конкретизирани основни понятия;
- Предложената методология за развитие на стопанска дейност на предприятията от горския сектор;

Научно-приложни приноси

- Разработеният модел за функциониране и мениджмънт на предприятията;
- Доказаните връзки и зависимости между основни параметри в дейността на предприятията;
- Априорианият модел за създаване на местни структурни звена в предлаганата нова институционална структура на управлението на държавните предприятия, която според мен е самостоятелен принос.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам сериозни критични бележки на дисертационния труд с изключение на допуснатите правописни грешки. За определяне на публичността на организациите да се има предвид, че съществуват публични предприятия с преобладаващо частно имущество. Всички предприятия, които се търгуват на фондовите борси са публични.

Към докторанта имам следните въпроси:

- 6.1 Каква е разликата между науката и изкуството на стратегическото управление?
- 6.2 Не е ли целесъобразно да се нормират инвестициите на държавните предприятия в зависимост от приходите или друг подходящ параметър?

7. Публикувани статии и цитирания.

Представени са 4 самостоятелни публикации в сравнително авторитетни издания. Не е представена справка за цитирания.

Авторефератът отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Заключение

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи, считам, че представеният дисертационен труд отговаря на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Руслан Великов Коларов образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Организация и управление на производството“.

06.02.2020 г.
гр. Пловдив

Изготвил становището:
проф. д.и.к.н. А. К